

Föräldraskapsstöd som strategi för måluppfyllelse i skolan

Faktablad

Inledning

Det här faktabladet är en sammanfattning av rapporten *Föräldraskapsstöd som strategi för måluppfyllelse i skolan*. Faktabladet riktar sig till beslutsfattare, verksamhetsutvecklare samt professioner i Örebro län som i sitt arbete möter barn och föräldrar. För mer information och referenser se ovanstående rapport.

Skyddsfaktorer

Den viktigaste skyddsfaktorn för ett barns hälsa och utveckling är ett gott föräldraskap. Ett gott föräldraskap handlar om relationen mellan förälder och barn samt kunskap om barns hälsa och utveckling. Föräldrar upplever ofta att det ställs höga krav på dem och många känner sig osäkra i sin föräldraroll. Det är därför viktigt att erbjuda olika typer av föräldraskapsstödjande insatser*. Att nå kunskapsmålen i skolan är en annan grundläggande faktor för barns hälsa – en skyddsfaktor som är viktig genom hela livet och som föräldrar, eller andra viktiga vuxna runt barn, har en unik möjlighet att ge förutsättningar för. Arbetet med att stärka barns hälsa och utveckling bör ha fokus på att stärka dessa skyddsfaktorer.

Varför föräldraskapsstöd?

Föräldrar är i regel de viktigaste personerna i barnets liv och de som känner barnet och dess behov bäst. Barnets anknytning till föräldrar samt relationen mellan barn och föräldrar, eller andra viktiga vuxna nära barnet, är central. Alla barn, inte bara små barn, behöver vuxna som kan ge trygghet och känslomässig närhet. Regional data från elevhälsosamtal vid Örebro läns skolor visar att trivseln i hemmet

tydligt samvarierar med den upplevda hälsan hos barn och unga. Det är sex gånger högre sannolikhet att må bra varje dag om man trivs bra hemma. Ett tryggt föräldraskap handlar både om förmågor och resurser – det innebär att kunna visa kärlek och sätta gränser samt att tillgodose barns behov av omsorg, trygghet och säkerhet. Många olika riskfaktorer kan minimeras genom att stärka föräldraskapet. För att stödja arbetet med föräldraskapsstöd reviderade regeringen den [nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd 2018](#).

Kopplingen mellan föräldrar och barns måluppfyllelse i skolan

I en god familjemiljö lär sig barnet många av de grundläggande sociala färdigheter som är viktiga för ett positivt förhållningssätt och samspel med omvärlden, liksom att känna tillit till sig själv, vuxenvärlden och samhället. Barns hemmiljö har stor effekt på deras skolresultat, föräldraengagemang likaså. Analyser av regional data visar att det är sju gånger vanligare att barn som har tillit till sina föräldrar anger att de har god hälsa jämfört med dem som inte upplever god tillit. Skillnader i betyg mellan grupper som har och inte har tillit till sina föräldrar syns också i den regionala statistiken. I gruppen av barn som anger att de alltid kan lita på någon av sina föräldrar/vårdnadshavare är andelen med godkända betyg högre (diagram 1). Detta är en indikation på föräldrars betydelse för måluppfyllelse i skolan.

** Definition föräldraskapsstöd "... insatser, aktiviteter och verksamheter riktade till föräldrar som stärker föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn. Det kan handla om att ge föräldrar kunskap om barnets rättigheter, hälsa och utveckling, att stärka föräldrars relation till varandra eller deras sociala nätverk."*

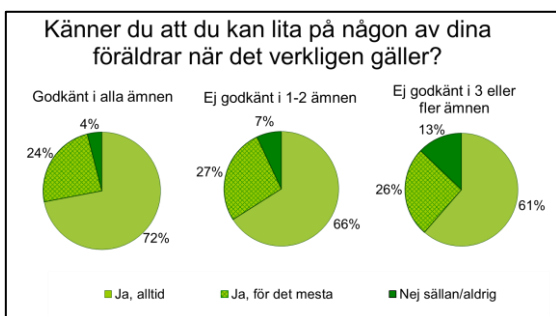

Diagram 1: Tillit till föräldrar i relation till betyg.
Källa: Region Örebro län – Liv och hälsa ung 2020

Att stödja föräldraskapet

Utifrån kunskap om föräldrars betydelse som skyddsfaktor för barns hälsa och utveckling behöver arbetet för att barn ska nå måluppfyllelse i skolan inkludera att föräldrar ges förutsättningar för att utveckla ett gott föräldraskap. Det finns tre viktiga områden och strategier för att stärka arbetet med föräldraskapsstöd i syfte att främja barns hälsa och utveckling:

- att främja ett positivt samspel och relation mellan barn och föräldrar
- att främja föräldrars sociala nätverk
- att främja ett jämställt föräldraskap

Förutom dessa tre finns det andra betydande områden som bör inkluderas i arbetet med föräldraskapsstöd. Dessa är FN:s konvention för barnets rättigheter, barns språkutveckling, levnadsvanor och integration.

Att arbeta kompensatoriskt för jämlikhet och likvärdighet

En viktig kunskap och utgångspunkt för alla som arbetar med och för barn och familjer är att människor är olika och har olika behov och förutsättningar. Precis som att skolan arbetar kompensatoriskt för att barn ska få rätt förutsättningar för att nå kunskapsmålen är det också viktigt att erbjuda ett målgruppsanpassat stöd i föräldraskapet. Detta genom att det till exempel erbjuds stöd på fler och nya arenor samt att det utvecklas fler former av stödinsatser jämfört med i dag. För att kunna arbeta kompensatoriskt måste

verksamheter och dess professioner ha kunskap om förutsättningarna hos de barn och föräldrar som de möter.

Stödande arenor

Stödet i föräldraskapet utgår främst från befintliga strukturer och arenor så som mödra- och barnhälsovård, familjecentraler, elevhälsa, socialtjänst, familjerådgivning samt det utbud av stöd som studieförbund, föreningar och andra organisationer erbjuder. I syfte att öka barns möjlighet att nå måluppfyllelse i skolan är förskolan och skolan betydande aktörer i det föräldraskapsstödjande arbetet.

Nästa steg

Även om det idag finns många aktörer som uppmärksammar och stödjer barn och familjer så är det långt ifrån alla föräldrar som har tillgång till råd och stöd i sitt föräldraskap.

För att ytterligare öka barns möjlighet till måluppfyllelse i skolan bör arbetet med föräldraskapsstöd stärkas och några utvecklingsområden för detta har identifierats.

Att länets kommuner (geografiskt)

- erbjuder både universellt och riktat evidensbaserat stöd kring föräldraskapet under barnets hela uppväxt
- har en lokal styr- och ledningsgrupp för föräldraskapsstödsfrågorna
- utvecklar förskolan och skolan som arenor för föräldraskapsstöd på ett mer strukturerat och långsiktigt sätt än vad som sker idag
- har familjecentraler utifrån familjers behov, minst en i varje kommun, med goda förutsättningar för samarbete och samverkan mellan kommun och region.

För fördjupning se hela rapporten – [Föräldraskapsstöd som strategi för barns måluppfyllelse i skolan](#)